

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jacobi Alvarez de Paz Opera

De Exterminatione Mali, Et Promotione boni - Libri quinque

Álvarez de Paz, Jacobo

Lvgdvni, 1613

De sexto gradu humilitatis, qui est, desiderare ab aliis cintemni, & vilis
haberi. Cap. 7.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77843](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77843)

Matt. 23. 12.

& dicit: Non nouite. Cum Deus te à viuis subtraxerit, nequaquam te seruum agnoscat; dicitque, quod fatuis virginibus dixit: Amen dico vobis, nescio vos. Quia opera licet ex genere bona, accepta non habet, quæ præpostera intentio captanda laudis humane à sua bonitate deiecit. Est ergo vanus honor ex sancta conuersatione quæsitus, qui nos celestibus præmiis euacuat, & thesaurum illum, quem in æterna patria speramus, pro inani fauore & momentaneo commutat.

His & aliis rationibus solent viri iusti seipfos ad contemnendum honorem adducere. Et præcipua causa huius contemptus est, quia seipfos honore ac laude indignos existimant. Ad hunc sanctum affectum despiciendi honoris se adigunt, quia pro contempto habent, eos, qui verè & ex animo iter spiritus ingrediuntur, semper mundi honores, & hominum laudes fuisse aspernatos. Et sicut pauci sunt, qui se totos Deo consecrant, non iam religiosa professione, sed vita: ita pauci sunt, qui ad hunc gradum humilitatis perueniant. Nam, experientia teste, ait Laurentius Iustinianus, pauci reperiuntur numero in comparatione cæterorum, qui saltem naturali exagitatione impulsu, præesse potius non ambiant, quam subesse; laudari magis appetant, quam despici, atque plus concupiscant ab hominibus boni existimari, quam mali. Hos paucos tu, o amator humilitatis, imitaberis, & appetitum laudis honorisque frenabis. Si quid habueris, cui laus & honos debeatur, illud, si poteris, prudenter abscondes. Periculosum est, talentum ad laborandum abscondere, & in sudario ligare: at valde tutum est, causas accipiendi honoris & laudis occultare, & quemque se ab occasione elationis subtrahere. Moses sciens faciem suam radios lucis emittere ex consortio Domini, [posuit velamen super eam,] vt splendore radiis temperaret, & illud donum quasi absconditum possideret. Sic vir humilis dona sibi concessa, humilitatis velo cooperit, ne dum sunt sibi honoris & laudis causæ, sint etiam occasiones ruinae. Tege & tu splendorem tuum, occulta bona tua, ne ea fures, siue fauores humani, deprædentur. Si Deo placitum fuerit, ipse te manifestabit, ipse te è latebris extrahet, & super candelabrum ponet. Si autem ipse non dixerit: Ascende superius, caue ne ascendas, ne honores & laudationes iniquitas, quia eas fortassis diabolus tibi suppeditabit, vt pereas. Hoc ingenium humilium est se abscondere, & ex sola voluntate Domini, ipsos manifestantis, & ad honores euentis, velle honorari. Quare Gerson optimè ait: Verè humilis est, qui ex vera sui cognitione sibi vilescit. Hic se diuinis gratis indignum computat, hic laudes horret, proprias veluti insidiatrices, tollere volentes ipsum in altum, vt lapsu grauiore ruat. Propterea deicit se iugiter in terram suæ fragilitatis, pro vt de Anteo Gigante fingit fabula, cui ex casu suo in terram vires augebantur, sed in sublime leuatus ab Hercule strangulatus est. Hic se in omnem creaturam Dei peccasse fateretur, in cælum, & terram, & omnia, quæ in eis sunt. Nullam ergo flagellationem ab eis reicit, nullam læsionem, iniuriam nullam. Hic denique iudicia Dei magna, & occulta [velut rumentes super se fluctus] expauescit. Iam in his verbis audiisti radicem huius gradus, quem in ascensu humilitatis constituimus. Licet enim ad despiciendos honores, & laudes, prædictis rationibus moueri possimus, tamen verus humilis fauores humanos contemnit, & reicit, quia indignum illis se esse cognoscit. Cogitat se peccasse, cogitat, iniuriis, quibus Deum offendit, omnes etiam creaturas læsisse: cogitat, incomprensibilia esse iudicia Dei, qui non semel con-

Iusti. lib. de Humilit. c. 1.

Exod. 34. 33.

Luc. 14. 10.

Gerson. ser. in ca. na Domini. 2.

Iob. 33. 23.

A suevit nonnulla bona facta reproborum temporali prosperitate premiare, & eos à regno perpetuo reuicere. Rectum ergo putat, qui humilis est, honorem sibi non debitum non appetere, & vt æternum in cælis honorem habeat, temporalem honorem & inanam laudem despiciere.

De Sexto gradu Humilitatis, qui est de desiderare ab alijs contemni, & vilis haberi.

CAPVT VII.

MAGNUM & rarum est, honores non cupere, & laudes non appetere; sed multo maius atque sublimius, oppositum honorum & laudum, scilicet despicientias & vituperationes, optare. A quinto illo gradu ad hunc sextum ascendendum est; nec difficile erit tibi, si velut aquam bibisti iniquitatem, & aliquam notitiam tuæ scditatis habes, penam etiam iniquitati debitam, nempe contemptum ac vilipensionem, potare. Redemptor certe tuus hanc aquam contemptum & iniuriam, pro te potauit, & nimium desiderauit, vt te ad huiusmodi desiderium alliceret. De eo quippe scriptum est: Ponet in puluere os suum, si forte sit spes. Dabit percipienti se maxillam, saturabitur opprobrijs. Ille quidem, ait, præ abundantia humilitatis, de seipso submissè sentiet, & tanquam homo peccatis oneratus (& oneratus illis erit, sed alienis, non proprijs) nec oculos in cælum attollet, immò in terram se prosterner paratum ab omnibus conculcari. Id autem faciet, sperans quòd suo tempore exaltandus sit, & ad Patris dexteram collocandus. Non sibi sufficiens videbitur, contumelias & opprobria sustinere, sed præ desiderio contemptus, maxillas vltro percipientibus offeret, & tanquam maximam iniuriarum appetentiam habens, ad mensam eorum accumbens, se opprobrijs & despectibus satiabit. Et ipse Dominus per Isaiam ait: Corpus meum dedi percipientibus, & genas meas vellentibus, faciem meam non auerti ab increpantibus, & conspuentibus in me. Sponte, inquit, immo & libenter meipsum ad opprobria sustinenda disposui. Non me subtraxi, non me abscondi, sed præ desiderio contemptus me increpantibus & conspuentibus obtuli. Ab illo ergo hanc appetentiam vilipensionum discamus, nam opprobrium non modicum est, nos, discipulos eius qui opprobria dilexit, opprobria fugere, & contumelias detestari. Vnde Cyprianus hunc locum adducens ait: Et quisquam per ipsum nunc, atque in ipso viuens, extollere se audet, & superbire, immemor & factorum, quæ ille gessit, & mandatorum, quæ nobis vel per se, vel per Apostolos suos tradidit? Quod si non est maior domino suo seruus, qui Dominum sequuntur, humiles, & quieti, & taciturni vestigia eius imitentur. Desiderauit igitur Magister noster Christus despici, atque contemni, & lætitiæ signis ciuitatem, in qua passurus erat, intrauit. Ostendit & illis verbis: Baptismo habeo baptizari, & quomodo coactor vique dum perficatur? Baptismum appellat mortem, cruciatum, alapas, sputa, contumelias, contemptus, iniurias: quia hæc omnia adueria & horribilia illi præ amoris magnitudine instar balnei erant, in quo ad fomcatum mergeretur. Arctabatur cor eius sanctissimum, & angustabatur contemptionum, & iniuriarum desiderio, vt nos ad hæc desideranda concitaret, quorum præsidio nobis æterna gloria proueniat. Tanta Domini dignatio est, inquit Beda, vt infundenda

Thom. 3. 29.

Isa. 50. 6.

Cypri. lib. 1. epist. 7. ad Rogatian.

Luc. 12. 50.

Beda lib.

nobis

De Humilitate Tom. II

nobis deuotionis, & consummandæ perfectionis in nobis, & maturandæ pro nobis, studium passionis sibi inesse testetur. Qui cum in se nihil habuerit, quod doleret, nostris tamen angebatur siue coarctabatur ærumnis: & sub tempore passionis, mœlitiã prætendebat, quam non ex metu mortis suæ, sed ex mora nostræ redemptionis assumpserat. Si ille angebatur, vt pro nobis ludibria sustineret; quàm rationi contentaneum est, vt nos desiderio contemptus angustemur, vt per illum tanquam per humilitatis gradum perfectissimũ, cœlestes honores consequamur?

Fortassis cogitabis hanc humilitatem adeo perfectam, vt irrisiones & contumelias concupiscat, esse humilitatem hominis Dei, quam purus homo desiderare quidem potest, sed habere omnino non potest. Falleris propterea, si ista cogitas; nam & sancti homines gratia Dei adiuti, ita appetitũ honoris & laudis vicerunt, vt eam perfectè consequerentur. Elset præter institutum nostrum id exemplis comprobare. Sed si tu versatus fueris in legendis Ecclesiasticis historiis, statim memoriã occurret magna turba sanctissimorum virorum, qui dignitates oblatas contempserunt, & iam habitas contanter repudiãrunt, vt contemptum honori præponerent, & in humili statu delitescerent. Alij, spiritu Dei acti, aliqua gesta omnium oculis obiecerunt, non quidem mala, sed primo aspectu inepra, & hominibus sapientiã studiosis, indigna, quibus sibi stultorum & viliũ nomen acquirerent. Hoc autẽ, nõ pusillanimitatis sed magnanimitatis est opus. Sunt enim humiles, mente sublimi & excelsa, qui ista caduca, & communibus hominibus admirabilia, contemnunt, & sola cœlestia concupiscunt.

Quis ambigat huius gradus humilitatis participem fuisse Paulum, qui dicebat: Complaceo mihi in infirmitatibus meis, in cõtumeliis, in necessitatibus, in persecutionibus, in angustiis pro Christo. Gaudium namque & exultatio, rei est præsentis, antea concupit, & multis votis desiderata. Si ergo Paulus in persecutionibus & contumeliis presentibus exultabat; absque dubio cum absentes erant, appetebat, & pro amore Christi eis subesse desiderabat. Quis etiam neget, reliquos Apostolos eodẽ gradu fuisse positos? Qui ibant gaudentes a conspectu concilij, quoniam digni habitũ sunt pro nomine Iesu contumeliã pati.

Eadem enim ratione conficitur, eos, contumelias, irrisiones, & ludibria cupiuisse, quorum præsentia lætabantur. Hos viri perfecti sequuti sunt, qui cõtumeliam ac despectionẽ desiderio aliqua sibi reprehensione digna esse finxerunt. Quorum memoriã faciẽs Ioannes Climacus, hæc inquit: Si hic tandem finis, & ratio, & modus est supremæ superbiæ, virtutes, quæ nõ ad sint, gloriæ causã simulare, id profectò erit altissimæ humilitatis argumentum; culpas, quæ itidem non ad sint, in quibusdam rebus, vilitatis causã, vel gratia, confingere. Quod fecit, qui panem & caseum sumpsit in manibus, abiectionis suæ gratia. Et sanctus ille, qui veste reiecta, absque vlla passione, quippe castissimus, ciuitatẽ circueiuit nudus. Non metuunt huiusmodi iam, neque curabunt hominũ offensam, cum iam per orationem, virtutem eam consecuti sunt, vt omnes inuisibiliter ædificent, cunctisque satisfaciunt. Qui prius curat, secundo isto se carere significat. Vbi enim Dominus nos audire paratus est, ibi omnia facere tutò valemus; præstat enim cõtristare homines, quàm Deum. Gaudet quippe Deus, cum nos contemendã vanissimæ elationis causã promptè videt ad ignominias currere. Parat autem huiusmodi certamina superna peregrinatio. Magnorum enim re vera est pari, suis esse ludibrio. Non te ea, quæ dicta sunt, perturbent. Nemo vnquam repentè vno simul passu

A scala gradus omnes conscendere potuit. In hoc cognoscet nos Dei esse discipulos, non quia nobis dæmonia obtemperant, sed quia nomina nostra in humilitatis cœlo conscripta sunt. Hæc ille. Non licet quidem humilitatis assequendæ gratia mentiri, neque per mendacium, aut falsitatem, aliquid reprehensione dignum nobis inesse confingere. At ex desiderio contemptus, defectus proprios aperite, aut quod nobis probro dari potest, sine vilo peccato simulare, fecerunt illi viri sanctissimi, qui non minori cura irrisiones pro Christo, quàm mundani honores, amplexi sunt. Faciunt & nunc aliqui eodem humilitatis desiderio succenti. Nam & nos necdum fenestumus, & in hoc genere mirabilia inter nostros vidimus, dum voluerunt illorum antiquorum feruorem æmulari.

B Est verò hoc desiderium contemptus, virtutum operimentum optimum, quo pulchra custodiuntur, & munda. Puluis enim inanis gloriæ adeo viscosus est, vt faciliè præcordiis adhareat, & virtutes inficiat, quem vix poteris scopula multiplicis considerationis excutere. Quod ergo excutitum aduersus hunc puluerem remedium, nisi curate ne supra vestes animæ nostræ cadat, id est, ne ad virtutes accedat? Non accedet autem, si nos desiderio propriæ vilipensionis regamus, & honorem nostrum propter Christum contemni ac vilipendi putemus. Cor namque adeo spirituale, & serium, vt sui contemptum cupiat, gloria vana non titillar, & opertum hoc propriæ humiliationis desiderio puluis vilissimus laudis humanæ nõ fœdat. Præceptum est a Domino, vt tabernaculum pellibus regetur, ne ex imbribus, & ex puluere, & alijs similibus, aliquam immunditiam contraheret.

C Facies, inquit, & operimentum aliud recto de pellibus arietum rubricatis, & super hoc rursum aliud operimentum de ianthinis pellibus. Tribus operimentis tabernaculum reatum est, sagis nempe cilicinis, de quibus supra dictum erat. Facies & taga cilicina vndecim ad operiendum reatum tabernaculi: de pellibus rubris, & pellibus ianthinis. Sed quod est mysticum tabernaculum, nisi mens viri iusti, virtutibus & donis cœlestibus exornata, in qua Deus ipse habitare, & responsa dare cognoscitur? Hoc ad custodiam tribus operimentis tegatur: Primum sit cilicinum, quod corporis castigationem significat, & dum corpus domat, mentem seruat. Secundum sit ex pellibus arietum rubris, quod affectuum mortificationem indicat, & dum cordis motus inordinatos comprimit, mentem a peccato custodit. Tertium sit ex pellibus hiacinthinis, id est coloris cœlestis; hoc autem desiderium contemptionis & despicientiæ designat: nam qui illud habet, quasi a terra discessit, & se cœlestibus spiritibus iunxit. Huius autem desiderij præsidio se a prouenientibus ex laude humana immunditiis abscondit. Nam licet honores & laudes nolis, si hoc desiderio contemptus careas, cum offeruntur, gratè suscipies, & earum tactu fœdaberis. Necessè est ergo, oppositum honorum & laudum, scilicet in honorationem & vituperia, cupere, ne laudes oblatæ cor tuum per complacentiam tangant, illudque contagione sui tactus inficiant. Neglecto quippe hoc desiderio, non difficulter diabolus per honoris & laudis cupiditatem, non tantum iustorum virtutes fœdabit, sed etiam in præcipitium impellet. De quibus Prosper loquens, ait: Tantam itaque firmitatem, & tam sublime propositum qua impugnatione diabolus posset adorti, nisi vt quibus non potuerat persuadere vitiorum amorẽ, immitteret laudis cupiditatem; & inde nouissima instrueretur tentatio, vnde nocuit prima deceptio: Nõ itaque desidiis &

2. Cor. 13. 10.

Exodi. 26. 14.

7. 7.

Prosper p. 18. ad Deme. 11. 18.

2. Cor. 13. 10.

Abbr. 5. 41.

Climac. gradu 25.

tepidis, neque inertibus & incultis, sed magis quibusdam animis sedulis, & bonorum actuum probitate luculentis, per gloriam irrepit humanam: & quos impulsionem non mouit, elatione deiecit. Quanto enim clariore erant meritis, tanto eos aptiores suis inuenit insidiis. Hæcille. Quomodo igitur isti se ab huiusmodi insidiis liberabunt, nisi spernendo, quod diabolus obicit, & oppositum optando eius quod ipse proponit?

Ex hoc etiam honoris laudisque contemptu, & ex ludibriorum, pro Christi amore, desiderio, nascitur sancta libertas, qua verus humilis, nec timet loqui quæ oportet, nec quæ necessaria aut vilia sunt, operari. Nam qui sunt illi, quos notat Isaias? Speculatores eius, inquit, cæci omnes, nescierunt vniuersi: canes muti non valentes latrare, videntes vana, dormientes, & amantes somnia. Nonne hi sunt, qui nesciunt humanos honores & populorum laudes contemnere? Speculatores sunt, sed cæci, qui putant se aliquid in se qui, nihil tamen nisi ventum & auram transeuntem apprehendunt. Duces, sed ignari, qui pro veritate vanitatem diligunt, & pro substantia vmbra complectuntur. Canes, sed muti, qui non audent arguere, obsecrare, increpare in omni patientia & doctrina, ne ab aliquo, quem iusta increpatione læserunt, aliquid sibi bonæ opinionis detrahat. Porro hi vident vana, & amant somnia, quia oculos suos intendunt in rerum sæcularium gloriam inanem, quæ similis est somnio, & phantasiis dormientium. Hanc amant, vt tempus inutiliter terant, & quod maius est, salutem suam perdant. Qui etiam sunt illi, qui detractionum, aut persecutionum causâ sanctam conuersationem arreptam deserunt, & ad pristinas leuitates dilabuntur, nisi, qui amore honoris & laudis tenentur? Quibus si contemptus honorum, & desiderium propriæ vilipensionis arrisisset, numquam pro inepto cuiusdam verbulo, virtutis se sectatores negassent. Petrus, timore mortis, aut cruciatuum, Christum negauit: sed heu multi hodie ipsum negant, aut palam ei seruire non audent, ne ab insanis hominibus irideantur. Audiunt Christum dicentem: Qui negauerit me coram hominibus, negabo & ego eum coram Patre meo, qui in cælis est. Sed ita victi sunt honoris ac laudis desiderio, vt malint, negantes se esse seruos Christi, à Christo apud Patrem negari, quam hominum contemptum incurere. Cum tamen si homines illos irideant, nihil illis mali obueniat: si autem Christus eos non agnoscat, ad summam redigantur miseriam. Nam, vt ait Chrysostomus: Si tu negaueris Christum coram hominibus, denegans Christum, illi nocere non potes: si autem te negauerit Christus coram Deo, denegat, qui perdere potest in igne æterno. Nihil ergo efficacius ad loquendum libere, quando id exigit gloria Dei, & ad sanctè viuendum, licet inter impios habitemus, qui nos ob virtutis actus irideant, quam honorem contemnere, laudes humanas conculcare, & vt dignos opprobrii & contumeliæ, hæc vero desiderio pro Dei amore percipere.

Illud, tu, opprobrium, s̄ serue Dei, illum contemptum metue, quæ sanctus Dauid formidabat, cum canebat: Aufer à me opprobriū, & contemptū, quia testimonia tua exquisiui. Hoc enim est opprobriū maledictionis æternæ, quod superbis paratū est, de quo antea dixerat: Increpasti superbos: maledicti, qui declināt à mādatis tuis. Ab initio, inquit, superbos odio habuisti: superbum Luciferū cum complicitibus suis è cælo eiecisti æternis suppliciis destinasti, primū parentē altiora se appetentē de paradiso trisum multis

ærumnis consecisti, & elatos animos semper maledictione mulcasti. Amoue igitur à me huiusmodi maledictionē pessimā opprobrii, & contemptus plenā, siquidē ego non superbiui, nō me aduersus tuam voluntatē erexi, sed mādata tua seruauī. Hoc itaque opprobriū, hunc contemptū extimesce: opprobria verò & contemptus hominū concupisce, sciēs quia quem homines stultè reprobāt, hunc Deus probare cōsuevit. Quod enim, inquit Ambrosius, in hoc mundo contemptū, hoc pretiosum est apud Deū. Deniq; humilitas in hoc mūdo contēnitur, sed Dei iudicio cōprobatur. Et si publicanus se humiliauerit, exaltatur. Audi quæ pro nihilo nō habeat Deus. Quicūq; sanctus est, qui sine macula uiuit, veritatē custodit, non appetit proximū suū, ad nihilū deductus est in cōspectu eius malignus; omnia, quæ malitiæ sunt, reprobauit: hic talis deuotione humilitatis à Deo comprobatur. Superbi autē, velut Pharisæus, arrogantia sua pro nihilo ab illo æstimantur. Hæcille. Si autem hunc vesiculum non de contemptu maledictionis æternæ, sed de huius vitæ opprobriis ab hominibus illatis intelligas, scito, viros iustos, non propter se, sed propter inferentes, hæc opprobria contempnūq; timere. Nouerunt enim illi inimicos suos diligere, & ne ipsi inimici delinquant, volunt opprobrium & contemptum emolūmēto carere, quæ si in malum hostium suorum non cederent, animo libenti pro humilitatis desiderio susciperent. Et hunc sensum indicat Augustinus, sic scribens: Christi corpus ista cum dicit, numquid ab impiis & superbis audire opprobrium atque contemptum, vllam deputat pœnam, cum potius inde perueniat ad coronam? Cur ergo quasi graue aliquid aut intolerabile à se poscit auferri, nisi quia, vt dixi, orat pro ipsiis inimicis suis, quibus esse prospicit noxium, obicere sanctum nomen Christi, tamquam opprobrium Christianis, & eius à Iudæis irrisam crucem, totamq; humilitatis Christianæ medicinam, quæ sola tumor ille sanatur, quo inflati cecidimus, & iacentes amplius intumimus, eadem superbia permanente, & crescente, contemnere? Dicat itaque corpus Christi (iam enim diligere dicit inimicos suos) dicat Domino Deo suo, [aufer à me opprobrium, & contemptum, quia martyria tua exquisiui, id est, opprobrium, quod idē audio, & contemptum, quod idē contemnor, quia martyria tua exquisiui; aufer à me. Inimici enim mei, quos à me præcipis diligi, qui magis magisque moriantur, & pereunt, cum martyria tua contemnant, & criminantur, in me profecto reuiuiscunt, & inueniuntur, si martyria tua uenerentur in me. Sic Augustinus.] Ne igitur opprobriū ab hominibus proueniēs, quod sancti cupiunt, despicias: ne contemptū, quem illi amat, pro amore Christi contemnas, sed potius summis votis amplectere. Scitoque, contemptum istū præsentissimum esse humilitatis assequendæ remediū. Vt enim dixit Doctor theus: Contemptus duos modos habet, vnū à corde, alterum ab hominibus. Maior autē, qui est ab hominibus, quàm qui est à corde. Neque ad eodē laborare nos facit, qui à corde est, vt qui ab hominibus; cor enim ad hoc admodū patitur. Currere autē sua spōte ad vilia exercitia, nullius profectus est, quin potius inanis gloria. Sed cum tibi vile aliquid præcipitur, neque tu cōtradicis, sed iussa facis cum omni mādaturæ & obediētiæ, tunc fit hoc ad profectū: & hoc est contemptum sui ipsius habere. Desidera cōtemni, & pro nihilo haberi, quia iustū est vt puluis & cinis cōtemnaris. Desidera contemni, vt Christo capiti, qui factus est opprobrium vicinis suis, & timor notis suis, similis efficiaris. Desidera contemni, vt securè virtutibus exornaris. Desidera contemni, ne ob

Isaia 56. 10.

Matth. 10. 33.

Chrysost. 25. in Matth.

Pf. 118. 21.

n. 21.

Ambr. in Pf. 118. ser. 3. v. 6

Aug. in concione 9.

Pf. 118. 18.

Der. dist. 21.

appe

De Paz
Tom. 11

appetitum honoris, à bono & æquo retraharis. Desidera tandem contemni, vt tuo contemptu, quem in hac vita sustinueris, æterna gloria coroneris.

De septimo gradu Humilitatis, qui est, ex accepto honore, aut laude, dolore affici.

CAPVT VIII.

SOLENT humiles, honorem, laudemque ab hominibus delaram, contemnere, despicientiam ac vilipensionem sui concupiscere; honores verò non possunt effugere; neque ad gloriam confusionis pro Christo sustentata peruenire. Illi quidem crucifixi sunt mundo, sed mundus non est crucifixus ipsis, qui illos fugientes insequitur, delitescentes quasi digito monitrat, & in imo iacere volentes, ad fastigium dignitatis efferte conatur. Hinc iam ad alium gradum humilitatis efferuntur: nam qui sui contemptu desiderabant, videntes se ab omni contemptu alienissimos, & laudibus, honoribus, & dignitate præfulgidos, suam vicem dolent, & statum illum oculis insipientium felicem, sed re vera periculosum, timent. Superbia namque & insipientiæ indicium esse, dignitates aut ambire, aut concupiscere, Salomon in Proverbiis expressit. Stultus, inquit, plaudit manibus, cum sponderit pro amico suo. Quem locum intelligendum esse de his, qui dignitatem, ac curam aliorum suscipiunt, docet venerabilis Beda, sic scribens: Stultus est, qui cum animam fratris suscipit regendam, de suis gloriatur actibus, & non potius ei humiliter compassione, quicquid potest auxilij salutatis impendit. Hoc ergo est stultorum & sapientium, seu superborum humiliumque discrimen, quòd illi sponione à se pro subditis facta, quando dignitatem admittunt, læticia gestiunt, & quasi præ exultatione manus complodunt. Hi verò cum se fideiuflores subditorum considerant, pro quibus sunt rationem reddituri, non modico dolore afficiuntur. Ex quo apparet nostrorum temporum miseranda fatuitas, in quo electis ad aliquam dignitatem congratulamur, & explosis condolemus. Cum tamen æquum esset contrà facere. Nam ad dignitatem euectis, propter onus & periculum, quòd subeunt, condolendum esset, & reiectis, tamquam à periculo & debito liberis gratulandum. Certè cum Mathias ad Apostolarum electus est, & Ioseph, seu Barfabas iustus, prætermissus, non legimus illum gratulationem aliquam à fidelibus, aut istum signum doloris audiuisse. Illa autem electio, si quæ alia gratulationem non modicam exigere videbatur, quæ in locum Iudæ suffectus, non hominum suffragiis, sed Dei iudicio ac voluntate, fuit iusto prælatus. Sed neque huic ita electo fuit gratulandum, quoniam ad onus electus, quoniam cura animarum onustus, quoniam ex natura oneris mille periculis casus expositus. Ipse Iudas, in cuius locum successit Mathias, ab ipso Christo electus fuit, & tamen sua culpa, non tantum dignitatem perdidit, sed & vitam æternam amisit. Saul quoque à Domino rex factus est. Audiuit enim Samuelem dicentem sibi: Ecce vixit te Dominus super hæreditatem suam in principem, & liberabis populum suum de manibus inimicorum eius. Sed quia muneri sibi commissio defuit, etiam fuit à Domino reprobatus. Si verò nec electis à Domino, propter pericula, quæ cum dignitate subeunt, gratulandum fuit, quanto minus illis est miseris collatandum, qui honores cupiunt, di-

A gnitates ambiunt, & vt imperent, seiplos discrimini propriæ salutis submittunt?

Longè itaque abest à veris humilibus, honoris ac dignitatum desiderium, aut gaudium de honorifico gradu suscepto; quem tristi vultu intuentur, & non sine sensu doloris admittunt. Merito autem dixi, sine sensu doloris, quoniã multi hodie cum honorantur, aut cum ad dignitatē euehantur, dolere & tristitiam simulant, pauci verò sunt, qui eam mēte concipiunt. Est enim ambitio ad eò animis sapientium inuisa, vt hi, qui dignitatem totis desideriis cupierunt, & dato etiam pretio cōemerūt, vile sibi putent dolorem de accepto munere fingere, ne propter ambitionem sapientibus sint & ipsi cōtempri. Ex aduerso verò humiles, sæpe ne apud homines humiliū & Sanctorum opinionem sibi concilient, sensum doloris, quem de oblata sibi dignitate concipiunt, prudenter abscondunt. Malunt enim duplici dolore tangi; altero, quò minus sibi inuisum obeunt; altero, quò priorē dolorem supprimunt, quàm ab hominibus ob despicientiam muneris honorari. Sed sæpe merorem suū dissimulare non possunt, quia vix sufficientes ad salvandas animas proprias, ad curandam aliarum salutem præcepto coguntur. Legunt illi in Apostolo: Qui

B **C** **D** **E** Episcopatum desiderat, bonū opus desiderat. Oportet enim Episcopum irreprehensibilem esse; & quia se nequaquam irreprehensibilem sentiant, merito minus, quòd vitam immaculatā possit, effugiant. Intellexerunt illi optimè sensum Apostoli, qui eò verbo non ad desiderium muneris prouocat, sed ad vitam ab omni labe purā, & ad labores, & mortis sustentationem inuitat. Sic perfectò Gregorius magnus sanctitate, & mirabilis humilitate, hunc locū est interpretatus. Fauet, inquit, ex desiderio, & terret ex præcepto, ac si aperte dicat: laudo quòd quæritis, sed prius discite quid quæritis; ne dū vos metipfos metiri negligitis; tanto foedior vestra reprehensibilitas appareat, quanto & à cunctis cōspici in honoris arce festinat. Magnus enim regendi artifex fauoribus impellit, terroribus retrahit, vt auditores suos, & de scripto irreprehensibilitatis culmine restinguat, à superbia; & officium laudando, quòd quæritur, cōponat ad vitam: Quamuis notandum, quòd illo in tempore hoc dicitur, quò, quisquis plebibus præerat, primus ad martyrij tormenta ducebatur. Tunc ergo laudabile fuit Episcopatum quærere; quando, per hunc quendam dubium nō erat ad supplicia grauiora peruenire. Unde ipsum quoque Episcopatus officium boni operis expressione definitur, cum dicitur: Si quis Episcopatum desiderat, bonū opus desiderat. Ipse ergo sibi testis est, quia Episcopatum non appetit, qui non per hunc, boni operis ministeriū, sed honoris gloriā quærit. Hæc ille. Merito ergo erubescunt humiles, cum ad sublimia vocantur, cum in candelabro dignitatis ponuntur, quia ipsa admissione dignitatis se immaculatos & irreprehensibiles, & perfectos profitentur. Et quæ maior causa doloris, quàm si verè humilis seipsum sanctū fateatur, & nō iam ore (quòd minus est) laudet, sed ipsa se actione commendat? Merito Zaraligatam coccino manum retraxit, & quasi se præ rubore vinculi splendidiore abscondit, quia viri humiles, accepto splendido dignitatis amictu, præ dolore & tristitia quasi manum retrahunt; & dum se abscondere volunt, quasi aliis locum priorem ac digniorem relinquunt.

Humilium sanè virosum est, locum sublimem cum dolore suscipere, eumque, modò licitè possint, detrectare. Quòd pulchre delineatum est in illa parabola Ioathan, filij Gedeon, quæ ciues Sichè, in gratitudinis & infidelitatis admonuit. Terunt, inquit, ligna, vt v-

Prov. 17. 18.

Beda. 1b.

Ahor. 1.

1. Reg. 10. 1.

1. Tim. 3. 1. 2.

Greg. Pastor. 1. p. c. 8.

Gen. 38. 28.

Lu. 2. 9. 8.

gerent